

SOSYAL SİGORTALAR KURUMUNDA EMEKLİLİK ŞARTLARI (I)

Mustafa KURUCA
Sigorta Başmüfettişi
SSK İstanbul Sigorta Müdürü

1. GİRİŞ

Genel olarak bir hizmet akdine istinaden bağımlı çalışanların sosyal güvenliği 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun öngördüğü kurallar içerisinde sağlanmaktadır. 506 sayılı Kanunun ilke olarak “hizmet akdi” ölçütüne göre kapsamı belirlemekle birlikte, hizmet akdine göre çalışmayanları da istisnai olarak kanun kapsamına aldığı gibi, bazı durumlarda hizmet akdine göre çalışanları da kapsam dışı bırakmıştır (Güzel ve Okur, 2002: 82). Konumuz 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanların nasıl ve hangi şartlar dahilinde gelir ve aylık alabileceği ile sınırlı olduğu için, kimlerin sigortalı sayılıp sayılmayacağı Bu yazımızda incelenmeyecektir. (Bu konuda ayrıntı bilgi için bakınız Güzel ve Okur, Sosyal Güvenlik Hukuku 2002:83-123).

2. YAŞLILIK SİGORTASINDAN EMEKLİLİK

Yaşlılık sigortası, uzun vadeli sigorta kollarından olup sosyal sigortaların önemli bir sigorta türüdür. Sigortalının belirli bir yaşa ulaşması sonucu çalışma gücünde meydana gelen azalma nedeniyle oluşan gelir kaybının yaşlılık sigortası ile giderilmesi hedeflenmiştir. Yaşlanma riskine karşılık olarak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun altıncı bölümünde “Yaşlılık Sigortası” düzenlenmiştir.

2.1. YAŞLILIK SİGORTASINDAN SAĞLANAN YARDIMLAR

Sigortalıya yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar 506 sayılı Kanunun 59’uncu maddesinde şu şekilde belirtilmiştir;

- Yaşlılık aylığı bağlanması,
- Toptan ödeme yapılması.

Görüldüğü gibi, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık sigortasından yapılan temel yardım, yaşlılık aylığıdır. Aylık bağlama koşullarını taşımayanlara ödemiş oldukları primler, toptan ödeme olarak iade edilmektedir. Yaşlılık sigortasından emekli olanlara ayrıca sağlık yardımı, sosyal

yardım zammı ve vergi iadesi de verilmektedir (Güzel ve Okur, 2002: 298). Sigortalıya yaşlılık sigortasından bu yardımlardan sadece birisi verilir. Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan bir kişi bundan vazgeçip toptan ödeme yapılmasını isteyemez. Kanunun emeklilik için öngördüğü yaş doldurmasına rağmen aylığa hak kazanamayan sigortalılara toptan ödeme yapılır.

Örneğin; 60 yaşını tamamladığı halde prim gün sayısı yetmediği için emekli olamayan erkek sigortalıya istemesi halinde toptan ödeme yapılır. Eğer sigortalı yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli sigortalılık süresi, yaş ve prim gün sayısına sahipse, aylık alma hakkından feragat edip toptan ödeme yapılmasını isteyemez.

2.2. YAŞLILIK SİGORTASINDAN YARARLANMA ŞARTLARI

Yaşlılık sigortasından aylık bağlanabilmesi için 506 sayılı Kanunun 60'ncı maddesinde belirtilen şartların gerçekleşmesi gerekir. Buna göre;

- Belirli bir yaş tamamlamış olmak,
- Belirli bir süre prim ödemiş olmak,
- Belirli bir süre sigortalı olmak,
- İşten ayrılmak,
- Kuruma yazılı talepte bulunmak (Tuncay, 1998:263).

Yaşlılık sigortasından aylığa hak kazanabilmek için gerekli olan bu beş şarttan ikisi, sigortalının işten ayrılması ve kuruma yazılı müracaatta bulunması,

herkes için geçerli olan ortak şartlardır. Kanunda öngörülen belirli bir yaşa ulaşmak, prim ödeme gün sayısını ve sigortalılık süresini tamamlamak ise her sigortalı için farklılık göstermektedir.

A. Yaşlılık Aylığında Sigortalılık Süresi, Yaş ve Prim Gün Sayısı

1. Sigortalının Yaşının Tespiti

Sigortalılık süresi, yaş ve prim gün sayısı şartları ile ilgili açıklama aşağıda birlikte yapılmıştır. Ancak, bazen sigortalının yaşının tespitinde özel durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Örneğin; bazı sigortalıların nüfus kayıtlarında doğum tarihleri yazılırken ay ve gün yazılmamaktadır. 05.05.1972 tarih 1587 sayılı Nüfus Kanununun 59'uncu maddesinde "*Doğum tarihlerinde doğum yılı yazılıp doğum ay ve günü yazılmamış olanların yaşlarının hesaplanmasında doğduğu yılın temmuz ayının birinci günü, ayı yazılıp da günü belli olmayanlarda o ayın birinci günü başlangıç tutulur. Eski kayıtlar için 13 günlük takvim farkı saklıdır*" hükmü yer almaktadır.

Buna paralel bir düzenleme 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 120'inci maddesinde yapılmıştır. Anılan bu maddeye göre; nüfus kütüğünde doğum ay ve günü yazılı olmayanların doğum tarihi, doğdukları yılın temmuz ayının birinci günü, doğum yılı ve ayı belli olup günü yazılı olmayanların ise, doğum ayının birinci günü emeklilik işlemlerinde esas alınacaktır.

Yaşlılık aylığı talebinde bulunan sigortalılar vukuatlı nüfus kayıt örneği olarak tahsis talep dilekçesine eklemek zorundadırlar. Sigortalının nüfus cüzdanı ile nüfus kütüğündeki kayıt farklı ise nüfus kütüğündeki kayıt esas alınarak işlem yapılır.

Emeklilik işlemlerinde yaş ile ilgili olarak ortaya çıkan önemli bir sorunda yaş tahsisinde bulunanlar için yaşanmaktadır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 120'inci maddesinde "*Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalılarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, sigortalının yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının sigortaya tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur. Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın 1 inde doğmuş sayılır*" hükmü yer almaktadır.

Kanunun bu maddesinden hareketle Sosyal Sigortalar Kurumu, sigorta tescili yapıldıktan sonraki yaş tahsislerini mahkeme kararlarına rağmen kabul etmemektedir. Ancak Yargıtay 21'inci Hukuk Dairesi 27.01.1997 tarih E:156, K:291 sayılı Kararında "*Sosyal Sigortalar Kurumunca yaşlılık aylığı bağ-*

lanmasında, doğum tarihlerinde çelişki varsa, ilk kayıt esas alınır da, kesinleşmiş mahkeme hükmünün bulunması halinde, birden fazla kayıt söz konusu olamayacağından, hükümdeki yaş esas alınır." demektedir.

Karara konu uyuşmazlıkta, sigortalı ilk tescilden sonra mahkeme kararı ile yaş düzeltilmesine gitmiştir. Bu kişinin yaş tahsisini SSK ilk defa sigortalı çalışmaya başladıktan sonra yaş düzeltilmesi yapıldığı için kabul etmemiştir. Yerel mahkeme kurumu haklı bulmuş ancak 21'inci daire kararında "*...değişik Yargıtay kararlarında da belirlendiği üzere 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 120'inci maddesinde bahsedilen "ilk kaydın esas alınacağı" hükmüyle güdülen amaç, bir kimsenin birden çok değişik tarihlerle nüfusa kaydedilmiş olması, nüfus kütüğü ile cüzdan arasında uyuşmazlık olması gibi hallerde, ilk kaydın esas alınacağıdır. Yoksa kesinleşmiş mahkeme hükmü ile değiştirilen doğum tarihinin gözönünde tutulamayacağı değildir. Başka bir anlatımla, kesinleşmiş mahkeme hükmü ile düzeltilmiş yaş kaydı; bu yanlışlığın düzeltilmesi bakımından asıl kabul edilmek gerekir. Böyle durumlarda, birden fazla kaydın varlığından söz edilemez...*" diyerek yerel mahkeme kararını bozmuştur.

2. Yaş, Prim Gün Sayısı ve Sigortalılık Şartları

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun yaşlılık sigortasından yararlanma şartlarını düzenleyen 60'ıncı madde-

sinde değişiklik yapılmadan önce, istisnalar hariç, kadın sigortalılar en az 20 yıl sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödemesi, erkek sigortalılar ise en az 25 yıl sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödemesi ile yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanıp emekli olabilmekteydiler.

Ayrıca en az 15 yıl sigortalılık süresi ve 3600 gün prim ödemesi olan kadın sigortalılar 50, erkek sigortalılar ise 55 yaşını ikmal ederek yaş haddinden emekli olabiliyorlardı.

4447 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 8 Eylül 1999 tarihinde, 18 yıl ve daha fazla sigortalılık süresi bulunan kadın sigortalılar ile 23 yıl ve daha fazla sigortalılık süresi bulunan erkek sigortalıların yaşlılık aylığından yararlanma koşullarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

8 Eylül 1999'dan sonra sigortalı olanlar için;

506 sayılı Kanunun yaşlılık aylığından yararlanma şartlarını düzenleyen 60'ıncı maddesinin (A) bendine göre 8 Eylül 1999 tarihinden sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığına hak kazanabilmeleri için;

Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve en az 7000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödemiş olmaları gerekmektedir (Güzel ve Okur, 2002: 299).

Yaştan emeklilikte ise;

Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmak, 25 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 4500 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şarttır.

4759 sayılı Kanunla 08.09.1999 tarihinden sonra işe başlayan/başlayacak sigortalıların yaşlılık aylığından yararlanma koşullarında bir değişiklik getirilmediğinden, bunlar hakkında 506 sayılı Kanunun 4447 ve 4759 sayılı Kanunlarla değişik 60'ıncı maddesinin (A) bendi hükümleri (58/60 yaş+7000 gün veya 58/60 yaş+25 yıllık sigortalılık süresi + 4500 gün) uygulanacaktır (12-117 Genelge).

3. Kademeli Geçiş Dönemi

Bilindiği gibi 08.09.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 17'inci maddesi ile 506 sayılı Kanuna eklenen geçici 81'inci madde ile yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları açısından 08.09.1999 tarihinden önce sigortalı olanlar için bir geçiş dönemi öngörülmüştür.

Ancak, geçici 81'inci maddenin (A) fıkrasında 4447 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce (08.09.1999'dan önce) yürürlükte bulunan hükümlere göre yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlar ile sigortalılık süresi 18 yıl ve daha fazla olan kadınlar ve sigortalılık süresi 23 yıl ve daha fazla olan erkekler hakkında eski hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Yani 08.09.1999 tarihinde emekliliğe hak kazanmış olanlar ile sigortalılık süresi 18 yıl ve daha fazla olan kadınlar ile 23

yıl ve daha fazla olan erkekler 4447 sayılı Kanunun kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu hükümleri içeren geçici 81'inci maddenin (A) fıkrası Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmemiştir ve halen yürürlüktedir.

Geçici 81'inci maddenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen (B) fıkrası 4759 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiştir. 4759 sayılı Kanun ile Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 81'inci maddesinin (B) fıkrasında yapılan değişiklik sonucu SSK'ya tabi sigortalıların 23 Mayıs 2002 tarihindeki sigortalılık sürelerine göre kademe- li yaş haddi ve prim ödeme gün sayısı aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

23 Mayıs 2002 tarihinde;

- a. Sigortalılık süresi 18 (dahil) yıldan fazla olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 40 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 23 yıldan (dahil) fazla olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 44 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,
- b. Sigortalılık süresi 17 (dahil) yıldan fazla, 18 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 41 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 21 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 23 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,
- c. Sigortalılık süresi 16 (dahil) yıldan fazla, 17 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 42 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 20 yıl (dahil) dan fazla, 21 yıl

6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları ve en az 5075 gün,

- d. Sigortalılık süresi 15 (dahil) yıldan fazla, 16 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 43 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 18 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 20 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 47 yaşını doldurmaları ve en az 5150 gün,
- e. Sigortalılık süresi 14 (dahil) yıldan fazla, 15 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 44 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 17 yıl (dahil) dan fazla, 18 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları ve en az 5225 gün,
- f. Sigortalılık süresi 13 (dahil) yıldan fazla, 14 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 15 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 17 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları ve en az 5300 gün,
- g. Sigortalılık süresi 12 (dahil) yıldan fazla, 13 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 14 (dahil) yıldan fazla, 15 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları ve en az 5375 gün,
- h. Sigortalılık süresi 11 (dahil) yıldan fazla, 12 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 47

- yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 12 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 14 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları ve en az 5450 gün,
- i. Sigortalılık süresi 10 (dahil) yıldan fazla, 11 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 11 (dahil) yıldan fazla, 12 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları ve en az 5525 gün,
- j. Sigortalılık süresi 9 (dahil) yıldan fazla, 10 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 9 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 11 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları ve en az 5600 gün,
- k. Sigortalılık süresi 8 (dahil) yıldan fazla, 9 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 8 (dahil) yıldan fazla, 9 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları ve en az 5675 gün,
- l. Sigortalılık süresi 7 (dahil) yıldan fazla, 8 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 6 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 8 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 55 yaşını doldurmaları ve en az 5750 gün,
- m. Sigortalılık süresi 6 (dahil) yıldan fazla, 7 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 5 (dahil) yıldan fazla, 6 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 5825 gün,
- n. Sigortalılık süresi 5 (dahil) yıldan fazla, 6 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 3 yıl 6 ay (dahil) dan fazla, 5 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 57 yaşını doldurmaları ve en az 5900 gün,
- o. Sigortalılık süresi 4 (dahil) yıldan fazla, 5 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (dahil) günden fazla, 3 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 58 yaşını doldurmaları ve en az 5975 gün,
- p. Sigortalılık süresi 3 (dahil) yıldan fazla, 4 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 55 yaşını doldurmaları ve en az 5975 gün,
- q. Sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (dahil) günden fazla, 3 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 5975 gün,

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

Kadın ve erkek sigortalılar için yukarıda belirtilen kademelendirme durumlarını tablolar ve örnekler yardımı ile ayrı ayrı inceleyelim.

i.Kadın Sigortalılarda Kademeli Emeklilik

506 sayılı Kanunun geçici 81'inci maddesinin (A) fıkrasına göre, 08.09.1999 tarihi itibarıyla emekliliğe hak kazanmış olanlar ile 18 ve daha fazla sigortalılık süresi bulunan kadın sigortalılar prim ödeme gün sayılarını tamamlayarak istedikleri tarihte emekli olabileceklerdir.

506 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesinin tarafından iptal edilen geçici 81'inci maddesinin (B) fıkrası 4759 sayılı Kanunun ile tekrar düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, 23 Mayıs 2002 tarihi itibarıyla sigortalılık süresi 18 (dahil) yıldan fazla olan kadınların emekli olabilmeleri için, en az 20 yıl sigortalılık süresi, 5000 gün prim ödeme gün sayısı ve 40 yaşını tamamlamaları gerekmektedir.

Kadın sigortalılar için yeni kanunda öngörülen yaş haddi, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi Tablo 1.a'da gösterilmiştir.

Tablo:1.a. Kadın Sigortalılar İçin Kademeli Geçiş Tablosu

23 Mayıs 2002 Tarihi İtibarıyla Sigortalılık Süresi	Sigortalılık Süresi	Yaş Haddi	Prim Ödeme Gün Sayısı
18 yıldan fazla olanlar	20	40	5000
17 yıldan fazla, 18 yıldan az olanlar	20	41	5000
16 yıldan fazla, 17 yıldan az olanlar	20	42	5075
15 yıldan fazla, 16 yıldan az olanlar	20	43	5150
14 yıldan fazla, 15 yıldan az olanlar	20	44	5225
13 yıldan fazla, 14 yıldan az olanlar	20	45	5300
12 yıldan fazla, 13 yıldan az olanlar	20	46	5375
11 yıldan fazla, 12 yıldan az olanlar	20	47	5450
10 yıldan fazla, 11 yıldan az olanlar	20	48	5525
9 yıldan fazla, 10 yıldan az olanlar	20	49	5600
8 yıldan fazla, 9 yıldan az olanlar	20	50	5675
7 yıldan fazla, 8 yıldan az olanlar	20	51	5750
6 yıldan fazla, 7 yıldan az olanlar	20	52	5825
5 yıldan fazla, 6 yıldan az olanlar	20	53	5900
4 yıldan fazla, 5 yıldan az olanlar	20	54	5975
3 yıldan fazla, 4 yıldan az olanlar	20	55	5975
2 yıl 8 ay 15 günden fazla, 3 yıldan az olanlar	20	56	5875

Tablo incelendiğinde görüleceği gibi, kadın sigortalıların 23 Mayıs 2002 tarihindeki sigortalılık süresi esas alınarak birer yıllık kademelendirmeye gidilmiştir. Yani 23 Mayıs 2002 tarihi itibarıyla sigortalılık süresindeki bir yıllık azalış, emeklilik yaşında bir yıl artışa neden oluyor. Tablodaki veriler doğrultusunda SSK'ya tabi kadın sigortalıların emeklilik durumlarını örnek yardımıyla açıklayalım.

Örnek:1

İlk İşe Giriş Tarihi :01.12.1983

Doğum Tarihi :15.09.1963

Prim Ödeme Gün Sayısı:4875

Cinsiyet :Kadın

23 Mayıs 2002 Tarihinde;

Sigortalılık Süresi: 18 yıl 5 ay 23 gün

Emeklilik Tarihi : ?

Cevap: Bu sigortalının 23 Mayıs 2002 tarihi itibarıyla 18 yıldan fazla sigortalılık süresi olduğu için, tablo 1'e göre bu tarihte 18 yıl ve daha fazla sigortalılık süresi bulunan kadın sigortalılar

20 yıl sigortalılık süresi, 5000 gün prim ödemesi ve 40 yaşını ikmal ederek emekli olabilmektedirler. Örneğimizdeki kadın sigortalı 40 yaşını 15 Eylül 2003 tarihinde tamamladığı halde, 20 yıllık sigortalılık süresinin tamamlanacağı 1 Aralık 2003 tarihinde prim ödeme gün sayısını da en az 5000 güne çıkardığı takdirde emekliliğe hak kazanabilecektir. Bu tarihten sonra yaşlılık sigortasından aylık bağlanması için talepte bulunabilir.

Kadın sigortalılar için kanunda belirtilen kademelendirme süreci, sigortalıların işe giriş tarihleri esas alınarak ayrı bir tablo yapılabilir. Tablo 1.b'de sigortalıların işe giriş tarihlerine göre kanunun aradığı sigortalılık süresi, yaş ve prim gün sayısı gösterilmiştir. Hemen belirtelim ki, Tablo 1.a ile Tablo 1.b, kadın sigortalıların yaşlılık sigortasına hak kazanma şartlarını değişik biçimlerde göstermekten öteye, başka bir anlam ifade etmemektedir.

Tablo:1.b. Kadın Sigortalılar İçin Kademe Geçiş Tablosu

Sigortalılığın Başlangıcı	Sigortalılık Süresi (yıl)	Yaş Haddi	Prim Gün Sayısı
08.09.1981 tarihinden önce sigortalı olanlar	20	Yok	5000
09.09.1981-23.05.1984 tarihleri arası	20	40	5000
24.05.1984-23.05.1985 tarihleri arası	20	41	5000
25.05.1985-23.05.1986 tarihleri arası	20	42	5075
25.05.1986-23.05.1987 tarihleri arası	20	43	5150
25.05.1987-23.05.1988 tarihleri arası	20	44	5225
25.05.1988-23.05.1989 tarihleri arası	20	45	5300
25.05.1989-23.05.1990 tarihleri arası	20	46	5375
25.05.1990-23.05.1991 tarihleri arası	20	47	5450
25.05.1991-23.05.1992 tarihleri arası	20	48	5525
25.05.1992-23.05.1993 tarihleri arası	20	49	5600
25.05.1993-23.05.1994 tarihleri arası	20	50	5675
25.05.1994-23.05.1995 tarihleri arası	20	51	5750
25.05.1995-23.05.1996 tarihleri arası	20	52	5825
25.05.1996-23.05.1997 tarihleri arası	20	53	5900
25.05.1997-23.05.1998 tarihleri arası	20	54	5975
25.05.1998-23.05.1999 tarihleri arası	20	55	5975
25.05.1999-08.09.1999 tarihleri arası	20	56	5975
09.09.1999'dan sonra	---	58	7000

ii. Erkek Sigortalıların Kademeli Emeklilik Durumu

Sosyal Sigortalar Kanunu'nda 4447 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önce erkek sigortalılar emekli olabilmesi için en az 25 yıl sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödeme gün sayısının olması gerekmektedir. Ayrıca 15 yıl sigortalılık süresi, en az 3600 gün prim ödemesi ve 55 yaşını dolduranların yaştan emekli olması mümkündür.

Bu genel kurallar önce 4447 sayılı Kanun ile değiştirildi. Anayasa Mahkemesi'nin 4447 sayılı Kanunun kademeli geçiş öngören düzenlemelerine ilişkin iptal kararından sonra 4759 sayılı Kanun ile 506 sayılı Kanunun geçici 81'inci maddesinde yapılan değişiklik sonucu kadın sigortalılarda olduğu gibi erkek sigortalılarında emeklilik şartları yeniden düzenlendi.

Bu düzenlemeye göre; 23 Mayıs 2002 tarihi itibarıyla sigortalılık süresi, 23 yıldan (23 yıl dahil) fazla olan erkek sigortalıların emekli olabilmesi için, en az 25 yıl sigortalılık süresi, 5000 gün prim ödemesi ve 44 yaşını tamamlaması

gerekmektedir. Aşağıdaki tabloda kademeli geçiş için gerekli olan prim ödeme gün sayısı, sigortalılık süresi ve yaş haddi uygulaması gösterilmiştir.

Tablo:2.a.Erkek Sigortalılar İçin Kademeli Geçiş Tablosu

23 Mayıs 2002 Tarihi İtibarıyla Sigortalılık Süresi	Sigortalılık Süresi	Yaş Haddi	Prim Gün Sayısı
23 yıldan fazla olanlar	25	44	5000
21,5 yıldan fazla, 23 yıldan az olanlar	25	45	5000
20 yıldan fazla, 21,5 yıldan az olanlar	25	46	5075
18,5 yıldan fazla, 20 yıldan az olanlar	25	47	5150
17 yıldan fazla, 18,5 yıldan az olanlar	25	48	5225
15,5 yıldan fazla, 17 yıldan az olanlar	25	49	5300
14 yıldan fazla, 15,5 yıldan az olanlar	25	50	5375
12,5 yıldan fazla, 14 yıldan az olanlar	25	51	5450
11 yıldan fazla, 12,5 yıldan az olanlar	25	52	5525
9,5 yıldan fazla, 11 yıldan az olanlar	25	53	5600
8 yıldan fazla, 9,5 yıldan az olanlar	25	54	5675
6,5 yıldan fazla, 8 yıldan az olanlar	25	55	5750
5 yıldan fazla, 6,5 yıldan az olanlar	25	56	5825
3,5 yıldan fazla, 5 yıldan az olanlar	25	57	5900
2 yıl 8 ay 15 günden fazla, 3,5 yıldan az olanlar	25	58	5975

Tabloda görüldüğü gibi kanun koyucu, sigortalılık süresine göre yaş haddi ve prim ödeme gün sayısında artışa gitmiştir. Erkeklerin 23 Mayıs 2002 tarihi itibarıyla sigortalılık süresindeki her 1,5 yıllık azalış, emeklilik yaşında bir yıllık artışa neden olmaktadır.

Örnek:1.

SSK Giriş Tarihi : 12.12.1976

Doğum Tarihi : 01.03.1960

Prim Ödeme Gün Sayısı : 6200 gün

Cinsiyet : Kadın

23 Mayıs 2002 tarihinde;

Sigortalılık süresi : 25 yıl 5 ay 11 gün

Emeklilik Tarihi : ?

Cevap: Örneğimizdeki sigortalının 25 yıllık sigortalılık süresi 12 Aralık 2001 tarihinde tamamlanmıştır. Ayrıca yasanın öngördüğü 5000 gün prim ödeme sayısını da fazlasıyla geçmiştir. Ancak bu sigortalı 4759 sayılı yeni kanuna göre 44 yaşını tamamlayacağı 1 Mart 2004 tarihinde emekli olabilecektir. Bu tarihten önce yapacağı başvuru kabul edilmeyecektir.

Bilindiği gibi 4447 sayılı Kanuna göre 8 Eylül 1999 tarihinde 25 yıllık sigortalılık süresinin tamamlanmasına 2 yıl ve daha az kalan sigortalılar emeklilikte kademeli geçiş kapsamı dışında kalmışlardır. Örneğimizdeki sigortalı 4 ay 4 gün ile 4447 sayılı Kanunun bu hükmünden yararlanamamıştır. Yani 23 yıllık sigortalılık süresinin tamamlanmasına 4 ay 4 gün kaldığı için kademeli yaş haddi kapsamına girmiştir.

Erkek sigortalıların işe giriş tarihlerine göre emeklilik için gerekli olan sigortalılık süresi, yaş haddi ve prim ödeme gün sayısını gösterir ayrı bir tablo yapılabilir. Tablo 2.a ile Tablo 2.b arasında erkek sigortalıların yaşlılık sigortasına hak kazanma şartlarını farklı şekilde göstermekten öteye, başka bir anlam ifade etmemektedir.

Tablo:2.b.Erkek Sigortalılar İçin Kademeli Geçiş Tablosu

23 Mayıs 2002 Tarihi İtibarıyla Sigortalılık Süresi	Sigortalılık Süresi	Yaş Haddi	Prim Gün Sayısı
08.09.1976 tarihinden önce olanlar	25	Yok	5000
09.09.1976-23.05.1979 tarihleri arası	25	44	5000
24.05.1979-23.11.1980 tarihleri arası	25	45	5000
24.11.1980-23.05.1982 tarihleri arası	25	46	5075
24.05.1982-23.11.1983 tarihleri arası	25	47	5150
24.11.1983-23.05.1985 tarihleri arası	25	48	5225
24.05.1985-23.11.1986 tarihleri arası	25	49	5300
24.11.1986-23.05.1988 tarihleri arası	25	50	5375
24.05.1988-23.11.1989 tarihleri arası	25	51	5450
24.11.1989-23.05.1991 tarihleri arası	25	52	5525
24.05.1991-23.11.1992 tarihleri arası	25	53	5600
24.11.1992-23.05.1994 tarihleri arası	25	54	5675
24.05.1994-23.11.1995 tarihleri arası	25	55	5750
24.11.1995-23.05.1997 tarihleri arası	25	56	5825
24.05.1997-23.11.1998 tarihleri arası	25	57	5900
24.11.1998-08.09.1999 tarihleri arası	25	58	5975
09.09.1999'dan sonra	---	60	7000